

2022, Tobias Barenthin Lindblad, Dokument Press

Film: <https://vimeo.com/637451178>



# tunneln i Falun

**Kommunalt bevarande av beställt graffitiverk**

## INLEDNING

# Origotunneln i Falun

## Berättelsen om ett beställt graffitiverk

Falu kommun gav 1990 två unga graffitimålare, Exposé och Toke, i uppdrag att måla gångtunneln vid Origo-köpcentrum. Ynglingarna gjorde målningen under två veckor, på ett tidigare verk som föreställde ett tropiskt ö-landskap.

Tunneln är cirka trettio meter och målades på bägge sidor. Den ena sidan är en presentation av de bägge målarna och vänder sig till allmänheten, den andra är mer kodad och riktar sig inåt, till den egna scenen.

På något vis har målningen överlevt både tekniskt slitage och att bli övermålad. Trots att det förekommer en del senare klotter är verket i hög grad orört, vilket är ovanligt för att inte säga unikt för ett verk i denna storlek.

Sommaren 2020 kontaktade Joachim Hillberg på Dalagrafiska Tobias Barenthin Lindblad på Dokument Press. Joachim skickade bilder på målningarna. Snart fanns det en arbetsgrupp med representanter från Falu kommun, Dalarnas museum och Region Dalarna.

Dokument Press har genom intervjuer med graffitimålarna



**Överst:** Exposé och Toke vid inspektion av tunneln, före målning 1990. Fotograf okänd.

**Nedan:** Exposé intervjuas av Dala-Demokraten, oktober 2021.



och andra skrivit en presentation av verket. Region Dalarna, Dalarnas museum och Falu kommun organiserade i oktober 2021 ett samtal om verket och avtäckning av kommunens infoskyltar om verket i tunneln.

Det finns flera sätt att skydda ett verk som Origotunneln. I nuläget resonerar kommunen att uppmärksamhet om verket är det bästa skydd som kan ges på kort sikt. Ytterligare en skyddsåtgärd föreslås. Nästa gång området ska detaljplaneras, skulle det kunna undersökas om väggarna kan skyddas genom en q-märkning.

Under 2022 kommer Joachim Hillberg och Dokument Press hemställa om både q-märkning och KML-märkning.

Avtäckandet av infoskylten finns som film:

<https://vimeo.com/637451178> 



**Ovan:** Expertgänget från bland andra Region Dalarna, Dalarnas museum och Falu kommun samt en av konstnärerna samlat i Origotunneln, oktober 2021.

**Motsatt sida:** Tokes programförklaring och kommunens informationsskylt på plats i tunneln.





Verket i sin helhet. Överst den "publika" delen, nederst den "interna" delen.